

حوزه فاوا

حسین افشین، معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهوری با اشاره به ظرفیت دانش بنیان‌ها برای ارتقای بهره‌وری تولیدات نفت و گاز، گفت: باید با کمک محصولات دانش بنیان و فرآیندهای نوآورانه که به مدیریت منابع و بهینه‌سازی مصرف کمک می‌کنند، تولیدات را به مسیر خلق ارزش افزوده و ثروت ملی هدایت کنیم و صادرات را ارتقا بخشیم.

نیک محمد بلوچ زهی مجری طرح خدمات عمومی اجباری (USO) گفت: از ابتدای دولت تاکنون ۸۲۸ روستا به شبکه ملی اطلاعات متصل شده‌اند که تا پایان سال این رقم به حدود ۱۰۰۰ عدد می‌رسد.

کوتاه از دنیای فناوری

محققان روش جدیدی برای آموزش روبات‌ها یافته‌اند تا مهارت‌های بازی «جنگا» و چیدمان جوب‌ها را بیاموزند. این روش با کمک هوش مصنوعی به روبات‌ها اجازه می‌دهد تنها در چند ساعت از یک مبتدی به یک متخصص تبدیل شوند.

ایبل بزودی سرویس جدیدی به مجموعه Cloud با نام رمز «Confetti» اضافه می‌کند. این سرویس که انتظار می‌رود از این هفته راه‌اندازی شود، به کاربران امکان می‌دهد رویدادهای خود را به راحتی مدیریت کرده و دعوتنامه‌های دیجیتال بفرستند.

تازه‌های موبایل

شیائومی قصد دارد به‌زودی از گوشی پرچم‌دار جدید خود یعنی شیائومی ۱۵ اولترا رونمایی کند. طبق اطلاعات منتشر شده، این گوشی در ۲۶ فوریه (۸ اسفند) در چین معرفی خواهد شد.

از هوش مصنوعی چه خبر

شرکت «اوپن‌ای‌آی» از یک عامل جدید هوش مصنوعی برای «چت‌جی‌بی‌تی» خود رونمایی کرده است. این ویژگی جدید، «پژوهش عمیق» (deep research) نام دارد و به انجام تحقیقات عمیق و پیچیده کمک می‌کند.

ایبل قصد دارد از مدل هوش مصنوعی دیپ‌سیک برای راه‌اندازی Apple Intelligence در چین استفاده کند. این مدل نه تنها هزینه کمتری برای اجرا دارد، بلکه چینی بودن آن، کار اپل برای عرضه Apple Intelligence در بازار چین را بسیار ساده‌تر می‌کند.

کوتاه از کهکشان

زاین در اولین مأموریت سال ۲۰۲۵ خود، یک ماهواره ناوبری را به مدار زمین پرتاب کرد. موشک H۳ با موفقیت ماهواره ۴۹۰۰ کیلوگرمی را به مدار انتقالی زمین ایستاد فرستاد و ۲۹ دقیقه پس از پرتاب، طبق برنامه آن را مستقر کرد.

چین در مأموریت قمری بعدی خود پرچم متحرک روی سطح ماه نصب خواهد کرد. پرچم قمری چینی‌ها به گونه‌ای طراحی شده که قادر است برخلاف پرچم‌های آمریکایی، روی سطح بدون هوای ماه، به حرکت درآید.

مریخ‌نورد استقامت ناسا، بیست‌وششمین نمونه‌ای از مریخ را جمع‌آوری کرده است. این نمونه جدید «کوه نقره‌ای» نامیده می‌شود و کشفی مهم در ارتباط با مریخ به‌شمار می‌رود.

خبرهای علم

محققان، هیدروژل تزریقی جدیدی ابداع کرده‌اند که تراکم استخوان را در ۲ هفته به میزان قابل توجهی ارتقا می‌دهد.

محققان متوجه شدند الماس‌ها تنها سنگ‌های قیمتی نیستند بلکه می‌توان از آن برای ذخیره اطلاعات کوانتومی هم استفاده کرد. طبق این مطالعه، لعل (جواهر کمیاب) نیز پتانسیل پیشرفت فناوری کوانتومی دارد.

بر اساس یک مطالعه جدید، مکمل ورزشی رایجی که معمولاً برای افزایش توده عضلانی مصرف می‌شود، می‌تواند تأثیر مثبتی بر سلامت روان نیز داشته باشد. از این رو، ترکیب کراتین با جلسه‌های رفتاردرمانی شناختی، می‌تواند در کاهش علائم افسردگی مؤثرتر از روان‌درمانی به‌تنهایی عمل کند.

فیزیکدانان دانشگاه MIT اولین بار هندسه یا شکل الکترون را در جامدات در سطح کوانتومی اندازه‌گیری کردند. پیش از این دانشمندان توانسته بودند انرژی و سرعت الکترون‌ها در مواد کریستالی را محاسبه کنند، اما هندسه کوانتومی این ذرات تاکنون مبهم مانده بود.

شرکت ملی راه‌آهن فرانسه در حال بررسی استفاده از مازول‌های خورشیدی فتوولتائیک (PV) در مسیرهای راه‌آهن برای تولید برق است.

عکس: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

ارتباطی ایران به عنوان مسیری امن و مطمئن برای تبادل داده‌های ارزشمند اطلاعاتی و ارتباطی و فراهم آوردن زمینه‌های همکاری مشترک با فعالان صنعت ارتباطات و مخابرات دانست. بهزاد اکبری در این رویداد، بر نقش کلیدی ایران در ایجاد اتصال دیجیتال منطقه‌ای و تقویت اکوسیستم دیجیتال خلیج فارس تأکید کرد.

چالش‌ها و فرصت‌های منطقه‌ای

معاون وزیر ارتباطات با اشاره به چالش‌های فعلی منطقه گفت: درحال حاضر، بیشتر ترافیک اینترنت مصرف‌شده در خاورمیانه از خارج از منطقه بویژه از اروپا، تأمین می‌شود و کمتر از ۱۰ درصد ترافیک مصرف‌شده، به صورت محلی سرویس دهی می‌شود. پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۳۰، مصرف ترافیک اینترنت در خاورمیانه با نرخ رشد سالانه مرکب (CAGR) حدود ۳۰ درصد افزایش یابد و به بیش از ۶۰۰ ترابایت بر ثانیه برسد.

برای پاسخ به این نیاز، باید با گسترش و اتصال زیرساخت‌های ارتباطی کشورهای منطقه، سهم بیشتری از ترافیک منطقه‌ای را محلی‌سازی کنیم.

پیشنهادهای ایران

برای همکاری‌های منطقه‌ای

مدیرعامل شرکت ارتباطات زیرساخت، سه ابتکار اصلی ایران برای تقویت اتصال دیجیتال منطقه‌ای را معرفی کرد و انتقال داده با ظرفیت بالا (across borders) را به عنوان پیشنهاد نخست مطرح کرد.

اکبری گفت: ایران با داشتن شبکه‌های فیبر نوری و انتقال نوری پیشرفته که تمام مرزهای کشور را پوشش می‌دهد، آماده است تا مدارهای ۱۰۰ گیگابیت بر ثانیه را از مرز به مرز دیگر ارائه دهد. این ابتکار نه تنها برای کشورهای منطقه، بلکه به عنوان پلی برای جریان داده بین آسیا، اروپا و فراتر از آن عمل خواهد کرد.

وی «توسعه اتصالات زیردریایی فیبر نوری» را پیشنهاد دوم دانست و گفت: ایران آماده همکاری با کشورهای همسایه برای توسعه کابل‌های فیبر نوری در خلیج فارس و دریای خزر است. این اتصالات می‌توانند از طریق توافق‌های دوجانبه یا به عنوان بخشی از یک کنسرسیوم منطقه‌ای گسترده‌تر ایجاد شوند.

همچنین این اقدام اتصال مستقیم بین کشورهای منطقه، آسیا و اروپا را تقویت کرده و تبادل داده را سریع‌تر و مطمئن‌تر می‌کند. اکبری در تشریح سومین پیشنهاد خود یعنی «ایجاد مراکز داده کارآمد»، تصریح کرد: ایران با داشتن پنج منطقه استراتژیک برای مراکز داده ابری و شرایط آب‌وهوایی متنوع، امکان استفاده از انرژی پاک و کارایی بالایی انرژی را فراهم می‌کند که این مراکز داده می‌توانند به عنوان پایگاهی برای توسعه خدمات دیجیتال در منطقه عمل کنند.

وی افزود: ایران می‌تواند به عنوان پلی بین شرق و غرب، شمال و جنوب عمل کند و یک کریدور زمینی امن و کارآمد برای انتقال داده ارائه دهد و همچنین با استعدادهای فراوان در بخش دیجیتال، آماده مشارکت در پیشرفت‌های فناوری منطقه است. رویداد «ایران کریدور» که پیش از اجلاس بین‌المللی «capacity» با حضور تمامی اپراتورهای ارتباطی کشورهای منطقه در دبی برگزار شد، همچنین شامل چندین پنل تخصصی بود که در آن به معرفی ایران به عنوان کریدور مطمئن و امن برای ترانزیت داده‌ها پرداخته شد. همچنین در حاشیه این رویداد، چند دیدار دوجانبه میان وزیر ارتباطات ایران و مقام‌های ارشد بین‌المللی و منطقه‌ای شرکت کنندگان برگزار شد.

مدیران اپراتورهای ۱۵ کشور منطقه در دبی با توانمندی‌های دیجیتال ایران آشنا شدند

ایران، کریدور امن انتقال داده‌ها

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات خواستار تقویت همکاری‌ها برای تبدیل منطقه خلیج فارس به قطب پیشرو در هوش مصنوعی شد

فاوا

گروه فناوری / دولت چهاردهم توجه ویژه‌ای به دیپلماسی فناوری و استفاده از ظرفیت‌های موجود در این بخش با وجود تحریم‌ها دارد. سفر به آمریکای لاتین و قزاقستان به منظور توسعه تبادل علم و فناوری بین کشورها، بخشی از تلاش دولت چهاردهم در این زمینه بوده است. برگزاری کنفرانس بین‌المللی یک‌روزه «ایران کریسدور ۲۰۲۵» در دبی به ابتکار ایران و حضور وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در این رویداد، به عنوان گامی مؤثر برای تقویت جایگاه ایران در بازار ارتباطات بین‌المللی نیز نشان‌دهنده اهمیت «دیپلماسی فناوری» به عنوان یکی از برنامه‌های محوری وزارت ارتباطات در دولت چهاردهم است. با وجود تحریم‌ها، درحال حاضر ایران به هاب ترانزیت داده و همکاری‌های مشترک منطقه‌ای برای رویداد اقتصاد دیجیتال تبدیل شده است و یکی از دلایل اهمیت برگزاری این رویداد بین‌المللی با حضور ۱۵ اپراتور حوزه خلیج فارس و منطقه خاورمیانه را می‌توان همین موضوع دانست.

حضور اپراتورهای ۱۵ کشور

روز گذشته وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات که به منظور شرکت در کنفرانس «ایران کریدور ۲۰۲۵»، در رأس هیأتی به دبی سفر کرده بود، به عنوان سخنران اصلی این رویداد بین‌المللی، با مخاطب قرار دادن مسئولان ارشد و مدیران اپراتورهای ۱۵ کشور حوزه خلیج فارس و منطقه خاورمیانه، از اهمیت توسعه همکاری‌های مشترک با محوریت هوش مصنوعی سخن گفت.

ستار هاشمی در این رویداد تخصصی، بر نقش کلیدی ایران در توسعه فناوری‌های نوین ارتباطی بویژه بهره‌برداری از ظرفیت‌های متنوع هوش مصنوعی در همکاری‌های متقابل با کشورهای منطقه خلیج فارس، تأکید کرد. وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات با تأکید بر همکاری‌های متقابل با کشورهای منطقه خلیج فارس گفت: ما تصمیم گرفتیم این همایش را در شرایط تحریمی برگزار کنیم و ظرفیت‌ها و توانمندی‌هایمان را به کشورهای منطقه نشان دهیم. ازسوی دیگر بحث توسعه اقتصاد دیجیتال،

نوین دانست و بر ضرورت همکاری‌های منطقه‌ای تأکید کرد.

وزیر ارتباطات، پیشنهاد ایجاد مراکز شتاب‌دهی هوش مصنوعی، تسهیل سرمایه‌گذاری‌های مشترک و تقویت همکاری‌های دانشگاهی را از محورهای اصلی برای شکل‌دهی به همکاری‌های مشترک منطقه‌ای برشمرد. وی تأکید کرد: با ترکیب سرمایه انسانی ماهر و زیرساخت‌های فنی موجود در ایران با قابلیت‌های سرمایه‌گذاری کشورهای همسایه، می‌توان فرصت‌های جدیدی برای نوآوری و رشد اقتصادی ایجاد کرد.

زیرساخت‌ها و داده‌ها

ستون فقرات هوش مصنوعی

وزیر ارتباطات، زیرساخت‌های ارتباطی و داده‌ای را ستون فقرات توسعه هوش مصنوعی دانست و گفت: ایران با وجود تحریم‌های اقتصادی، توانسته است یک اکوسیستم مالی مقاوم و پویا ایجاد و به رشد و نوآوری ادامه دهد. اپراتور تلفن همراه داخلی ایران با بیش از ۵۰ میلیون کاربر و پلتفرم‌های خدمات دیجیتال مانند اسنپ دیجی کالا با ده‌ها میلیون کاربر، داده‌های غنی و چندوجهی را فراهم می‌کنند که برای توسعه هوش مصنوعی ضروری است.

هاشمی با اشاره به بخشی از دستاوردهای علمی و تحقیقاتی ایران در حوزه هوش مصنوعی، گفت: ایران در سال ۲۰۲۳ از نظر تعداد و کیفیت مقالات علمی در زمینه هوش مصنوعی و تعداد توسعه‌دهندگان هوش مصنوعی در جایگاه دوم منطقه قرار گرفت و از نظر تعداد شرکت‌های فعال در این حوزه هم جایگاه چهارم را در اختیار داشت. وی دستاوردهای متعدد را نشانه تعهد ایران به تحقیق و توسعه در حوزه فناوری‌های

ایجاب می‌کند که ما صرفاً به اقتصاد ملی تکیه نکنیم و علاوه بر آن، به اقتصاد منطقه و اقتصاد بین‌المللی و فعال کردن ظرفیت‌های موجود در این زمینه هم فکر کنیم.

وی با اشاره به پتانسیل بالای ایران در حوزه بهره‌برداری از هوش مصنوعی، خواستار تقویت همکاری‌های منطقه‌ای برای تبدیل منطقه خلیج فارس به یک قطب پیشرو در عرصه هوش مصنوعی شد.

وی گفت: هوش مصنوعی فرصت‌های بی‌شماری برای متحول کردن صنایع، بهبود حکمیت و ارتقای کیفیت زندگی می‌لایاردها نفر در سراسر جهان فراهم کرده و نحوه مواجهه ما با چالش‌ها و بهره‌برداری از فرصت‌ها را از کشاورزی و مراقبت‌های بهداشتی گرفته تا انرژی، حمل‌ونقل و امنیت سایبری تغییر داده است. پیشرفت هوش مصنوعی تنها یک انقلاب در فناوری نیست، بلکه کاتالیزوری برای رشد اقتصادی و تحول اجتماعی است و منطقه ما می‌تواند رهبری جهانی در این زمینه را در دست گیرد.

رمزگشایی از سنگ «سرنوشت»

علم

ارزوکیهان

خبرنگار

در قرن سیزدهم به بریتانیا منتقل شد. در این قرن، انگلستان و اسکاتلند درگیر نبردهایی با نام جنگ‌های استقلال اسکاتلند بودند و در سال ۱۳۹۶ پادشاه انگلیس، ادوارد یکم با حمله به اسکاتلند، این سنگ را به کلیسای جامع وست‌مینستر منتقل کرد و تخت ویژه‌ای برای قرار گرفتن این سنگ ساخت. اکنون پس از سال‌ها تحقیقات، یک اسکن سه بعدی فناوری جدید، نوشتارهای ظریفی شامل اعداد رومی XXXV یا ۳۵ که قبلاً بر روی سنگ دیده نشده بود را نمایش داده است.

پروفسور «سالی فاستر»، باستان‌شناس دانشگاه استرلینگ که سال‌هاست وظیفه رمزگشایی این سنگ را به عهده داشته، معتقد است این سنگ تنها یکی از ۳۵ قطعه سنگ در یک بلوک سنگی بزرگ است و قطعات دیگر آن، ممکن است رپوده شده باشد و جست‌وجوی برای آنها ادامه دارد.

کشت فناورانه سبزیجات در خانه

فناوری

برسام جنتی

خبرنگار

مردم زاین در رژیم غذایی خود از سبزیجات استفاده زیادی دارند و حالا با توجه به افزایش قیمت سبزیجات، بسیاری به کشت این محصولات در خانه‌های خود روی آورده‌اند.

خانواده‌های ژاپنی از فناوری‌های پیشرفته برای پرورش سبزیجات در خانه بهره می‌برند که از آنها می‌توان به کشت هیدروپونیک اشاره کرد. یکی دیگر از روش‌های فناورانه کشت سبزیجات در خانه، کشت ایروپونیک است که گیاهان در محیطی کنترل شده کشت می‌شوند، بدین ترتیب که ریشه‌های گیاهان در هوا آبیان است و مواد مغذی ضروری به صورت قطره به آنها اسپری می‌شود. ژاپنی‌ها همچنین از چراغ‌های LED با طول موج‌های خاص برای تأمین نور مورد نیاز گیاهان استفاده می‌کنند تا زمینه فتوسنتز و رشد گیاهان فراهم شود. در برخی خانه‌ها هم با استفاده از سیستم‌های خودکار، دائم میزان آب و مواد مغذی مورد نیاز گیاهان اندازه‌گیری و تنظیم می‌شود.

هکرها خودروهای

«سوبارو» را سرقت کردند

خودرو

اخیراً هکرهای کلاه سفید با نفوذ به خودروهای جدید «سوبارو» که به اینترنت و سیستم چندرسانه‌ای استارلینک متصل است، موفق شدند برخی از خودروهای این برند را از راه دور سرقت کنند. سیستم چندرسانه‌ای استارلینک که از سال ۲۰۱۶ معرفی شد، به عنوان کنترل‌کننده بخش‌های دیجیتال خودرو از جمله سیستم سرگرمی و ناوبری عمل می‌کند. اما با وجود موفقیت‌های چشمگیر، این فناوری مدرن به نقطه ضعفی برای خودروهای «سوبارو» تبدیل شده است. هکرها با استفاده از اطلاعات اولیه مانند نام، نام خانوادگی، کد پستی و شماره پلاک، قادر به شناسایی و کنترل خودروهای «سوبارو» متصل به استارلینک شدند. این نفوذ به آنها اجازه داد درهای خودرو را قفل یا باز کنند، موتور را روشن یا خاموش کنند و موقعیت فعلی خودرو سوبارو را مشاهده کنند، البته همه این موارد در صورتی امکانپذیر است که خودرو، به استارلینک متصل باشد. این حادثه نشان‌دهنده آسیب‌پذیری‌های بالقوه در فناوری‌های مدرن خودرو است و بر لزوم توجه بیشتر به امنیت سایبری در صنعت خودروسازی تأکید دارد.

